

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 730/2013-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. decembra 2013 predbežne prerokoval sťažnosť Mgr. H. M., B., zastúpená JUDr. R. D., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 7 C/147/2006-856 z 13. júna 2012 a jeho uznesením č. k. 7 C/147/2006-939 z 24. mája 2013, ako aj rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17 Co/253/2012 z 10. apríla 2013 a jeho uznesením sp. zn. 16 Co/405/2013 z 24. septembra 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosti Mgr. H. M. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. júna 2013 doručená a podaním z 21. októbra 2013 doplnená sťažnosť Mgr. H. M. (ďalej len

„sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) č. k. 7 C/147/2006-856 z 13. júna 2012 a jeho uznesením č. k. 7 C/147/2006-939 z 24. mája 2013, ako aj rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 17 Co/253/2012 z 10. apríla 2013 a jeho uznesením sp. zn. 16 Co/405/2013 z 24. septembra 2013.

2. Sťažovateľka svoju sťažnosť odôvodnila tým, že sa „... v konaní č. k. 7 C/147/2006 pred Okresným súdom Banská Bystrica domáha ochrany svojej osobnosti (predovšetkým občianskej cti a ľudskej dôstojnosti), do ktorej negatívnym spôsobom zasiahla odporkyňa...

Rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 7 C/147/2006-856 zo 13. 06. 2012 bol návrh sťažovateľky v celom rozsahu zamietnutý. Rozsudkom Krajského súdu Banská Bystrica č. k. 17 Co/253/2012-926 zo dňa 10. 04. 2013 bol prvostupňový rozsudok potvrdený. Tieto rozhodnutia nadobudli právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 18. 04. 2013...

Sťažovateľka považuje rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica č. k. 17 Co/253/2012-926 zo dňa 10. 04. 2013 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 7 C/147/2006-856 zo 13. 06. 2012 za rozhodnutie svojvoľné, arbitrárne a ústavne nekonformné, pričom všeobecné súdy zásadným spôsobom popreli význam a účel ustanovení týkajúcich sa práva uplatneného sťažovateľkou...“.

3. Sťažovateľka je toho právneho názoru, že rozsudkom krajského súdu sp. zn. 17 Co/253/2012 v spojení s prvostupňovým rozsudkom okresného súdu bolo porušené jej právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

4. Doplneným podaním z 21. októbra 2013 sťažovateľka napadla aj uznesenie okresného súdu č. k. 7 C/147/2006-939 z 24. mája 2013, ktorým bola sťažovateľka zaviazaná na náhradu trov konania odporkyne vo výške 66 € a trov právneho zastúpenia vo výške 1 783,57 €, a uznesenie krajského súdu sp. zn. 16 Co/405/2013 z 24. septembra

2013, ktorým bolo potvrdené uznesenie okresného súdu č. k. 7 C/147/2006-939 z 24. mája 2013 z dôvodu, že „... rozhodnutia o náhrade trov konania priamo súvisia s rozhodnutiami napadnutými sťažnosťou...“.

5. Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd vo veci samej vydal nález, v ktorom vysloví porušenie v bode 1 označených práv, zruší napadnuté rozhodnutia okresného súdu a krajského súdu (pozri body 1 a 4) a prizná jej finančné zadosťučinenie vo výške 2 000 € a náhrada trov právneho zastúpenia.

II.

6. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

7. Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. Ak sťažovateľ má alebo v minulosti mal možnosť domáhať sa ochrany svojich namietaných práv pred všeobecným súdom, tak to vylučuje právomoc ústavného súdu konať o jeho sťažnosti. Nedostatok právomoci ústavného súdu vyplýva priamo z ústavy (čl. 127 ods. 1 a čl. 127a ods. 1) a ústavný súd ho nemôže prekonať postupom podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ktorý sa vzťahuje len na neprípustnosť sťažnosti spočívajúcu v nevyužití iných ako súdnych prostriedkov ochrany označených sťažovateľových práv.

9. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05).

II.A

K namietanému porušeniu základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutými rozhodnutiami okresného súdu

10. Ústavný súd z obsahu sťažnosti a k nej pripojených príloh konštatuje, že na konanie o sťažnosti v časti, v ktorej sťažovateľka namieta porušenie základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom okresného súdu č. k. 7 C/147/2006-856 z 13. júna 2012 a uznesením okresného súdu č. k. 7 C/147/2006-939 z 25. mája 2013, nie je daná jeho právomoc, a preto sťažnosť pre nedostatok právomoci odmietol.

11. Ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy nebolo v jeho právomoci preskúmať napadnuté rozhodnutia okresného súdu,

keďže proti nim bol prípustný riadny opravný prostriedok, ktorý sťažovateľka využila, a o odvolaní proti nim rozhodol krajský súd ako súd odvolací rozhodnutiami z 10. apríla 2013 a 24. septembra 2013. Ústavný súd preto nemá právomoc na konanie o tej časti sťažnosti, v ktorej sa namieta porušenie práv sťažovateľky predmetnými rozhodnutiami okresného súdu.

II. B

K namietanému porušeniu základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu sp. zn. 17 Co/253/2012 z 10. apríla 2013

12. Pokiaľ ide o napadnutý rozsudok krajského súdu sp. zn. 17 Co/253/2012 z 10. apríla 2013, zo sťažnosti možno vyvodit', že sťažovateľka namieta porušenie svojich v sťažnosti označených práv postupom krajského súdu a jeho rozsudkom, ktorým potvrdil prvostupňové rozhodnutie, t. j. stotožnil sa s faktickými a právnymi názormi a závermi okresného súdu, ktoré však podľa názoru sťažovateľky vyplývali z nesprávneho zistenia skutkového stavu, nesprávneho aplikovania platných právnych predpisov a následne nesprávneho posúdenia veci. Krajskému súdu v podstatnom vytykala svojvoľnosť a zjavnú neodôvodnenosť jeho rozhodnutia.

13. Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že obsahom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu (ako aj práva na spravodlivý proces) je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01), ako aj konkrétne procesné garancie v súdnom konaní. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, ktorý rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je v zásade oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje

na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je daná v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve (I. ÚS 225/03, I. ÚS 334/08).

14. Pokiaľ ide o sťažovateľkou namietané porušenie ňou označených práv napadnutým rozhodnutím krajského súdu, ústavný súd predovšetkým konštatuje, že v danej veci nebola vylúčená právomoc všeobecných súdov. V právomoci ústavného súdu zostalo následne iba posúdenie, či účinky výkonu právomoci krajského súdu v súvislosti s jeho rozhodnutím o odvolaní sťažovateľky rozsudkom sp. zn. 17 Co/253/2012 z 10. apríla 2013 sú zlučiteľné s označeným článkom ústavy.

15. Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom rozsudku krajského súdu dospel k záveru, že krajský súd svoje rozhodnutie, ktorým potvrdil prvostupňové rozhodnutie ako vecne a právne správne, náležite odôvodnil, čo potvrdzuje jeho argumentácia vychádzajúca z v konaní zisteného skutkového stavu a na tomto základe vyvedených právnych záverov. Krajský súd v odôvodnení okrem iného uviedol: *„Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s názorom okresného súdu, pretože predpoklady vzniku občianskoprávnej zodpovednosti na strane odporkyne za výroky prednesené na adresu navrhovateľky neboli naplnené. Nebol dôvod súdnym rozhodnutím chrániť osobnosť navrhovateľky a ukladať občianskoprávne sankcie odporkyni. Krajský súd k veci uvádza, že Občiansky zákonník zabezpečuje ochranu osobnosti ako celku každej fyzickej osobe pre celú oblasť občianskeho práva formou všeobecnej úpravy a zároveň v ustanovení § 11 OZ výslovne (prikladmo) uvádza niektoré typické hodnoty osobnosti fyzickej osoby, ktorých ochranu je potrebné v oblasti občianskeho práva zaistiť pred inými subjektami s rovnakým právnym postavením. Zákon neupravuje výslovne výpočet konkrétnych foriem relevantných zásahov, podáva len znaky správania, ktoré zasahuje do osobnosti fyzickej osoby. Medzi tieto zákonné znaky patrí neoprávnenosť zásahu do osobnosti fyzickej osoby, objektívna spôsobilosť*

neoprávneného zásahu negatívne dopadnúť na osobnosť fyzickej osoby a príčinná súvislosť medzi určitým správaním a porušením alebo ohrozením osobnostných práv. Ak sú tieto zákonné znaky v konkrétnom prípade naplnené, fyzická osoba má právo podľa § 13 ods. 1 OZ žiadať, aby sa od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti upustilo, aby sa odstránili následky zásahov a aby jej bolo dané primerané zadostučinenie. Z uvedeného právneho rámca bolo treba vychádzať v danej veci, čo krajský súd napokon už konštatoval aj v zrušujúcom uznesení už z 06. 10. 2010. Len dôsledným zisťovaním existencie vyššie uvedených zákonných znakov v správaní odporkyne z hľadiska konkrétnych výrokov, ktoré adresovala navrhovateľke a ich vyhodnotením, mohol okresný súd dospieť k správne záveru o občianskoprávnej zodpovednosti odporkyne za spôsobenie nemajetkovej ujmy v dôsledku neoprávnených zásahov do osobnostných práv navrhovateľky. Ako prvé bolo opodstatnené, aby súd zisťoval, či vôbec došlo k zásahu do osobnosti navrhovateľky konkrétnymi výrokmi. Ak bola preukázaná existencia konkrétneho výroku odporkyne bolo možné ustáliť, či sa jedná o neoprávnený výrok. V konaní nebola preukázaná existencia výrokov, ktoré mala odporkyňa proti navrhovateľke vznášať na verejnosti dňa 18. 09. 2004, 31. 05. 2005, 28. 06. 2005, 29. 06. 2005, 03. 11. 2005, 12. 01. 2006. V uvedenom rozsahu nebol dôvod uvažovať o zodpovednosti odporkyne za porušenie osobnostných práv.“

16. Predmetné rozhodnutie krajského súdu (a v jeho rozsahu tiež prvostupňové rozhodnutie, keďže bolo potvrdené odvolacím súdom, pozn.) obsahuje podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd nezistil, že by jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné

aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

17. Ústavný súd poznamenáva, že odôvodnenie rozsudku krajského súdu sp. zn. 17 Co/253/2012 z 10. apríla 2013 je zrozumiteľné a dostatočne logické, vychádzajúce zo skutkových okolností prípadu a relevantných právnych noriem. Toto rozhodnutie nevykazuje znaky svojvôle ani nevyhodnocuje nové dôkazy. Konštatuje dostatočne zistený skutkový stav, k čomu krajský súd dospel na základe vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ktoré ústavný súd nie je oprávnený ani povinný nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, IV. ÚS 110/03). Ústavný súd ešte pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inšinciou v systéme všeobecného súdnictva.

18. Vychádzajúc z uvedeného je ústavný súd toho názoru, že niet žiadnej spojitosti medzi posudzovaným rozhodnutím krajského súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. S prihliadnutím na odôvodnenosť napadnutého rozhodnutia, ako aj s poukazom na to, že obsahom základného práva na súdnu ochranu (ako aj práva na spravodlivé súdne konanie) nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, II. ÚS 229/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

II. C

K napadnutému uzneseniu krajského súdu sp. zn. 16 Co/405/2013

z 24. septembra 2013

19. V rámci doplnenia sťažnosti (pozri bod 4) sťažovateľka napadla aj uznesenie krajského (odvolacieho) súdu sp. zn. 16 Co/405/2013 z 24. septembra 2013, ktorým tento potvrdil prvostupňové uznesenie o trovách konania. Sťažovateľka výslovne uviedla, že tieto súdne rozhodnutia (o trovách konania) napáda v (iba) súvislosti s podkladovými

rozhodnutiami vo veci samej. Tieto súdne rozhodnutia však ústavnému súdu nedoručila a v navrhovanom petite žiadala (iba) ich zrušenie.

20. V sťažnosti je oddelený petit od jej ostatných častí. Ústavný súd je podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný návrhom na začatie konania. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľka domáhala. Ústavný súd môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľka domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označila za porušovateľa svojich práv (čl. 2 ods. 2 ústavy).

21. Vzhľadom na to, že sťažovateľka brojila proti v poradí ďalším súdnym rozhodnutiam (o trovách konania) iba na základe „vecných“ rozhodnutí okresného súdu a krajského súdu, v časti ktorej bola sťažnosť sťažovateľky odmietnutá, rovnaké závery o odmietnutí sťažnosti sa potom viažu aj na rozhodnutia o trovách konania. Navyše, v tejto časti by ústavný súd musel sťažnosť sťažovateľky odmietnuť aj z dôvodu nesplnenia zákonom predpokladaných náležitosti, a to vzhľadom na nedoloženie napádaných súdnych rozhodnutí (o trovách konania) a na neurčité znenie navrhovaného petitu, v tejto časti (sťažovateľka, kvalifikovane zastúpená advokátom v tejto časti neuviedla, aké práva boli porušené a ich porušenie – okrem zrušenia oboch rozhodnutí – ani nežiadala).

III.

22. Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok, bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších požiadavkách sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. decembra 2013

